

โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ขยายต่อ ๓ ปี
กระทรวงสาธารณสุข

๑. ความเป็นมา

รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ สำหรับพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยตามช่วงวัย โดยให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม รวมถึงองค์กรหลักอื่น ๆ ร่วมรับผิดชอบช่วยกันขับเคลื่อนนโยบายเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมอง ทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะสังคมที่เหมาะสม ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ พร้อมทั้งผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

ดังเป็นที่ประจักษ์ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีคุณูปการอย่างหาที่ที่สุดมิได้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและผู้ยากไร้ในชนบท โดยเฉพาะการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และการแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ มาตั้งแต่ปี ๒๕๒๓ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาภาวะโภชนาการของเด็กไทย เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการพัฒนาประเทศชาติ

ในปี ๒๕๕๘ กระทรวงสาธารณสุขได้ขยายผลการดำเนินงาน โดยบูรณาการร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อเน้นการเฝ้าระวัง ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตั้งแต่แรกเกิด - ๕ ปี เริ่มตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ตั้งเป้าหมายให้เด็กไทยทุกคน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง มีมาตรฐานอย่างเท่าเทียมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนบูรณาการแผนงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จากผลการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั่วประเทศ โดยในปี พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ติดตามช่วยเหลือเด็กที่สงสัยล่าช้าให้กลับมามีพัฒนาการสมวัยรวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๑๐,๘๓๐ คน และจากผลการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการในปี ๒๕๖๑ พบความครอบคลุมร้อยละ ๗๘.๔ พัฒนาการสงสัยล่าช้าร้อยละ ๑๙.๕ และติดตามร้อยละ ๗๒.๑ (ข้อมูลจากHDC ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑) จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย (เป้าหมายความครอบคลุมร้อยละ ๙๐ สงสัยล่าช้าร้อยละ ๒๐ และติดตามร้อยละ ๑๐๐) โดยสามารถช่วยเหลือเด็กสงสัยล่าช้ากลับมามีพัฒนาการสมวัยได้ถึง ๘๐,๑๕๓ คน ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนงานโดยความร่วมมือของ ๔ กระทรวงหลักสู่การพัฒนาระบบบริการด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย กระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นความสำคัญในการขอปรับขยายโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ต่ออีก ๓ ปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญ รวมถึงได้รับการติดตามเป็นพิเศษ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเฝ้าระวังและติดตามส่งเสริมกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และอาสาสมัครสาธารณสุข รวมถึงบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่

๒.๒ เพื่อคัดกรองส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศไทย โดยบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เด็กปฐมวัยไทยร้อยละ ๘๕ มีพัฒนาการสมวัย ภายใน ๓ ปี
(ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔)

๔. กรอบแนวทางการดำเนินงาน

๔.๑ กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑.๑ เด็กที่คลอดปกติ ใช้เครื่องมือเฝ้าระวัง คัดกรองและส่งเสริมประเมินพัฒนาการ คือ “คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย” (Developmental Surveillance and Promotion Manual : DSPM)

๔.๑.๒ เด็กกลุ่มเสี่ยง ใช้เครื่องมือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง คือ “คู่มือการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง” (Developmental Assessment For Intervention Manual : DAIM)

๔.๒ ทิศทางการขับเคลื่อนแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับกระทรวง และภูมิภาค

๔.๒.๑ ระดับกระทรวง

๑) กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินงานโดยคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย กรมวิชาการ สนับสนุนวิชาการการดำเนินงานกำกับ ติดตาม ประเมินผลทุกระดับ ได้แก่ กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ รวมทั้งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย กองตรวจราชการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒) กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วย กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้แก่ กองส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีบทบาทสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด

๔) กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทสนับสนุนและประสานการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลทั้งของรัฐและเอกชน

๕) กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย กรมแพทย์ทหารบก สนับสนุน และประสานการดำเนินงานดูแลเด็กปฐมวัยในสังกัด

๖) กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สำนักการศึกษา สำนักพัฒนาสังคม และสำนักอนามัย โดยศูนย์บริการสาธารณสุข ร่วมกันส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยในความรับผิดชอบ

๗) หน่วยงานอื่นๆ ประกอบด้วย สสส.และสปสช.สนับสนุนการดำเนินงานด้านงบประมาณ

๔.๒.๒ ระดับภูมิภาค ดำเนินการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๑) ระดับเขต กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นรายจังหวัด โดยคณะกรรมการเขตสุขภาพ

๒) ระดับจังหวัด จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด และสนับสนุน กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นรายอำเภอ โดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด คณะกรรมการบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับจังหวัด ทีมกุมารแพทย์พัฒนาการเด็ก และผู้รับผิดชอบแผนงานกลุ่มวัยสตรีและเด็กระดับจังหวัด

๓) ระดับอำเภอ คัดกรอง ติดตามกระตุ้น/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า/ล่าช้าและส่งต่อ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล สถิติ ผลงานของอำเภอทุก ๓ เดือน โดยคณะกรรมการบูรณาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับอำเภอ และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

๔) ระดับตำบล คัดกรอง ติดตามส่งเสริมพัฒนาการเด็กสงสัยล่าช้า กระตุ้นประเมินซ้ำภายใน ๓๐ วัน หากเด็กยังไม่ผ่านทักษะ ให้ส่งต่อไปยังหน่วยบริการทุติยภูมิที่มีแพทย์หรือกุมารแพทย์ (รพช./รพช./รพช./รพ.จิตเวช) ที่มีคลินิกกระตุ้นพัฒนาการ และบันทึกผลการคัดกรองในระบบรายงาน (๔๓ แฟ้ม)

๔.๓ การพัฒนาบุคลากร กวรวัดฝึกอบรมบุคลากรทุกระดับ เน้นความสำคัญของการตรวจคัดกรองระดับปฐมภูมิอย่างมีประสิทธิภาพและการส่งต่อ ดังนี้

๔.๓.๑ จัดทำหลักสูตรแกนกลางการใช้ DSPM สำหรับบุคลากรหน่วยบริการสุขภาพและฝึกอบรมครู ก (ระดับจังหวัด) และครู ข (ระดับอำเภอและตำบล) เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้เครื่องมือ "คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย" (DSPM) และการบริหารจัดการแผนงานให้มีประสิทธิผล

๔.๓.๒ การฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญพัฒนาการเด็ก เพื่อส่งเสริมพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วยตนเอง ติดตามกระตุ้นเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า และส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่สงสัยล่าช้า

๔.๓.๓ การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน โดย ผู้จัดการแผนงานกลุ่มวัยสตรีและเด็กระดับจังหวัด และระดับอำเภอ (Child Project Manager : CPM)

๔.๔ ระบบข้อมูล และการติดตาม ประเมินผล ดังนี้

๔.๔.๑ จัดทำ Mapping ข้อมูลผู้รับผิดชอบงานพัฒนาการเด็ก

๔.๔.๒ ปรับปรุงการบันทึกรายงานข้อมูลรายบุคคลที่มีอยู่เดิม ให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ ได้แก่ การปรับปรุงการบันทึกข้อมูล ชุด ๔๓ แฟ้ม ให้สามารถบันทึกแยกแต่ละช่วงอายุ ๙, ๑๘, ๓๐ และ ๔๒ เดือน ตลอดจนการบันทึกข้อมูลเด็กที่มีการพัฒนาการล่าช้า และเด็กที่มีพัฒนาการผิดปกติในพื้นที่

๔.๔.๓ การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ระดับอำเภอและจังหวัด ทุก ๓ เดือน เพื่อประเมินพื้นที่ที่ยังมีผลการประเมินต่ำกว่าเป้าหมาย

๔.๔.๔ การประเมินผล แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) การประเมินผลระดับเขต โดยวิธีสุ่มตัวอย่างดำเนินการปีละ ๑ ครั้ง โดยเขตสุขภาพ (ศูนย์อนามัย และศูนย์สุขภาพจิต)

๒) การประเมินผลระดับประเทศ ใช้รูปแบบการประเมินโครงการ ปีละ ๑ ครั้ง ดำเนินการโดยกรมอนามัยร่วมกับกรมสุขภาพจิต เครือข่ายวิชาการต่าง ๆ และกองตรวจราชการ

๓) การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการโดย External Evaluation

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

๖. ตัวชี้วัดผลการดำเนินการ

๖.๑ เด็กไทยอายุ ๙, ๑๘, ๓๐ และ ๔๒ เดือน ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

๖.๒ เด็กไทยอายุ ๙, ๑๘, ๓๐ และ ๔๒ เดือน พบพัฒนาการสงสัยล่าช้า (ตรวจครั้งแรก) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

๖.๓ เด็กไทยอายุ ๙, ๑๘, ๓๐ และ ๔๒ เดือน ที่พบพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการกระตุ้นและติดตามกลับมาประเมินพัฒนาการซ้ำภายใน ๓๐ วัน ร้อยละ ๑๐๐

๗. งบประมาณ

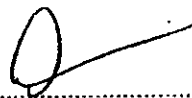
จำนวน ๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบล้านบาทถ้วน) ระยะเวลา ๓ ปี

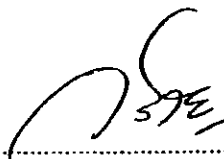
๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ :

กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข (กองตรวจราชการ และกองยุทธศาสตร์และแผนงาน)

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

- ๙.๑ เด็กปฐมวัยไทยทุกคนได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ ๘๕
- ๙.๒ พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก สามารถให้การดูแลเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมตามพัฒนาการ
- ๙.๓ ชุมชน และสังคมมีความตระหนักในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็ก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ
(นางอัมพร เบญจพลพิทักษ์)
รองอธิบดีกรมอนามัย

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายวชิระ เพ็งจันทร์)
อธิบดีกรมอนามัย

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ
(นายเจษฎา โชคดำรงสุข)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แนวทางการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน)

“สัปดาห์รวมพลังรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๑”

ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

๑. หน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ดังนี้

๑.๑ หน่วยงานระดับจังหวัดทุกจังหวัดดำเนินการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๑.๒ กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กไทยทุกคน จากฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม (ส่วนกลางสนับสนุนข้อมูลประมาณการประชากรกลุ่มเป้าหมายคัดกรอง ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน) รายจังหวัดจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ซึ่งเป็นจำนวนเป้าหมายเฉพาะช่วงรณรงค์ฯ ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๑) การเตรียมการก่อนการรณรงค์

๑.๑) ผู้ตรวจราชการกระทรวง/สาธารณสุขนิเทศก์ แจกนโยบายให้ผู้บริหารจังหวัด รวมถึงผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับเขต (Child Project Manager : CPM) ระดับเขต ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ วางแผนรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ รวมถึงวางแผนการติดตามเด็กที่ไม่มาตามนัด กล่าวคือ

- การดำเนินการเชิงรุก หมายถึง การคัดกรองพัฒนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกรูปแบบ โรงเรียนอนุบาล บ้าน ชุมชน และระดมพลในพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมาก

- การดำเนินการเชิงรับ หมายถึง คัดกรองพัฒนาการเด็กในสถานบริการ

๑.๒) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับเขต

- ประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการในคณะกรรมการเขตสุขภาพ และ CPM ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

- กำหนด node ผู้รับผิดชอบให้คำปรึกษา และกำหนด setting การดำเนินการให้ชัดเจน ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกรูปแบบ สถานบริการและชุมชน

๑.๓) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ

- เตรียมความพร้อมทักษะการประเมินคัดกรองพัฒนาการเด็กให้กับบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุขรายใหม่ และทบทวนรายการรวมถึงเตรียมอุปกรณ์ และความพร้อมด้านอื่นๆ

๑.๔) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานบริการ สสำรวจข้อมูลจำนวนเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุข และจัดทำทะเบียนรายชื่อ พร้อมชื่อผู้ปกครอง ส่งให้สถานบริการของ แต่ละพื้นที่โดยกำหนดช่วงอายุเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ กำหนดช่วงอายุเด็กเกิดเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน)
(๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

อายุ	ช่วงอายุ	เด็กที่เกิดระหว่าง
๙ เดือน	๙ เดือนถึง ๙ เดือน ๒๙ วัน	๑๐ ก.ย.๖๐-๑๓ ต.ค.๖๐
๑๘ เดือน	๑๘ เดือนถึง ๑๘ เดือน ๒๙ วัน	๑๐ ธ.ค.๕๙-๑๓ ม.ค.๖๐
๓๐ เดือน	๓๐ เดือนถึง ๓๐ เดือน ๒๙ วัน	๑๐ ธ.ค.๕๘-๑๓ ม.ค.๕๙
๔๒ เดือน	๔๒ เดือนถึง ๔๒ เดือน ๒๙ วัน	๑๐ ธ.ค.๕๗-๑๓ ม.ค.๕๘
๖๐ เดือน	๖๐ เดือนถึง ๖๐ เดือน ๒๙ วัน	๑๐ มิ.ย.๕๖-๑๓ ก.ค.๕๖

- กำหนด Setting คัดกรองพัฒนาการ ได้แก่ สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกรูปแบบ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน โรงเรียนอนุบาล สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนที่ดูแลเด็กปฐมวัย (๘ แห่ง) ได้แก่ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต จังหวัดปทุมธานี สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท จังหวัดนนทบุรี สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านแคนทอง จังหวัดขอนแก่น สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านเวียงพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ สถานสงเคราะห์เด็กหญิง จังหวัดอุดรธานี สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนบ้านสงขลา จังหวัดสงขลา) ท้องถิ่นที่ดูแลเด็ก และครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- เตรียมความพร้อมการจัดเก็บ และจัดส่งข้อมูลตามโครงสร้างมาตรฐานข้อมูลด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

- ประสานความร่วมมือหน่วยงานระหว่างกระทรวงสาธารณสุขระดับพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงกลาโหม (ถ้ามีในพื้นที่) นำเป็นวาระเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด เป็นเลขานุการร่วม เพื่อกำหนดเป็นทิศทางการดำเนินการทั้งจังหวัด

- สื่อสาร ประชาสัมพันธ์แผนการรณรงค์คัดกรองฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปรับทราบทุกช่องทาง อาทิเช่น โปสเตอร์แผ่นพับ วิทยุชุมชน สื่อบุคคล เป็นต้น

๒) ระหว่างการรณรงค์ (วันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

๒.๑) หน่วยบริการทุกแห่งคัดกรองเด็กทั่วไป และเด็กกลุ่มเสี่ยงอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒, ๖๐ เดือน ด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual : DSPM)

๒.๒) หน่วยบริการบันทึกข้อมูลการคัดกรองพัฒนาการเด็กใน Health Information System (HIS) และส่งออก ๔๓ แฟ้ม เข้าสู่ระบบ HDC ของจังหวัด

๒.๓) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับเขต ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ กำกับ ติดตามการดำเนินการตามแผน

๒.๔) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานบริการ ติดตามค้นหาเด็กเพิ่มเติมในชุมชน กรณีกลุ่มเป้าหมายมารับบริการไม่ครบถ้วน โดยอาศัยภาคีเครือข่าย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

๓) หลังการตรวจรังค์

๓.๑) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับเขต (CPM) จังหวัด ตรวจสอบข้อมูล ใน HDC จังหวัด และแก้ไขภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๓.๒) เจ้าหน้าที่ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุข จัดทำบัญชีรายชื่อติดตามเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า ภายหลังจากคัดกรอง เพื่อติดตามแจ้งเดือน ๒ สัปดาห์ก่อนนัดหมายและ/หรือติดตามเยี่ยมบ้าน แนะนำพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง พร้อมแจ้งเดือนซ้ำเพื่อให้มารับการประเมินพัฒนาการ ซ้ำภายใน ๑ เดือนหลังการคัดกรอง

๓.๓) หน่วยบริการบันทึกข้อมูลผลการคัดกรองซ้ำ และส่งเข้า HDC จังหวัด ในกลุ่มเด็กที่พบสงสัย พัฒนาการล่าช้า และได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กภายใน ๑ เดือน ในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๓.๔) หน่วยบริการทุกหน่วยดำเนินการตามแผนติดตามเด็กที่อาจไม่มาตามนัด หรือเด็กที่ขาดการติดตาม ดังนี้

๓.๔.๑) จัดทำทะเบียนรายชื่อ ที่อยู่ หน่วยบริการที่รับผิดชอบเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า

๓.๔.๒) จัดระบบติดตามเด็กที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยใช้เครือข่าย FCT/ตำบลจัดการ สุขภาพ ติดตามเด็กในเขตรับผิดชอบ เช่น

- กรณีเด็กอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สถานสงเคราะห์ ทัณฑ์สถานหญิงที่ดูแลเด็ก ให้ติดตามผ่านครูที่เลี้ยง หรือผู้ปกครอง

- กรณีเด็กอยู่ในชุมชน เจ้าหน้าที่ รพ.สต. ประสานส่งรายชื่อให้ อสม.ติดตามเยี่ยมบ้าน

- แจกหนังสือติดตามไปยังบ้าน/โทรศัพท์ตามผู้ปกครอง

- เด็กที่มาไม่ได้/ไม่มีค่าใช้จ่ายเดินทาง/อื่นๆ : สสอ./รพ.สต. ประสาน อปท./พมจ.

ในพื้นที่ให้การช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายมาตรวจประเมินซ้ำ

๓.๕) เมื่อประเมินซ้ำแล้วพบว่า เด็กมีพัฒนาการล่าช้า ให้ส่งต่อไปยังหน่วยบริการตามระบบส่งต่อที่ กำหนดเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

๓.๖) สรุปวิเคราะห์ผลการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ดังนี้

๓.๖.๑) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับอำเภอ นำเสนอ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับอำเภอที่มีนายอำเภอเป็นประธาน

๓.๖.๒) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับจังหวัด นำเสนอ คณะกรรมการ วางแผนและประเมินผลด้านสาธารณสุข และเป็นวาระนำเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริม การพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด

๓.๖.๓) ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับเขต นำเสนอคณะกรรมการ เขตสุขภาพ

๓.๗) ผู้เชี่ยวชาญ โดยหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น ศูนย์อนามัยที่ ๑-๑๒ ศูนย์สุขภาพจิตที่ ๑-๑๒ สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง สุ่มประเมินผลการคัดกรองพัฒนาการเชิงคุณภาพ เพื่อเปรียบเทียบ ผลการคัดกรองพัฒนาการของผู้ประเมินระดับพื้นที่สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มพูน ศักยภาพเจ้าหน้าที่ต่อไป

๒. หน่วยงานภายนอกกระทรวงสาธารณสุข

๒.๑ กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม

บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบดำเนินการ

๒.๑.๑ คัดกรองพัฒนาการเด็กทั่วไป และเด็กกลุ่มเสี่ยงอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒, ๖๐ เดือน ของหน่วยบริการ สังกัดกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม ทั่วประเทศ ได้แก่ โรงพยาบาลกองทัพบก ๓๗ แห่ง ศูนย์เด็กเล็ก และ

โรฟรีนอนุบาลในพื้นที่ความรับผิดชอบ ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๒.๑.๒ รายงานผลการคัดกรองฯ ให้กรมอนามัย ตามกำหนดช่วงอายุเด็กเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ดังตารางที่ ๑ และตามแบบรายงานผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๒.๑.๓ รายงานผลการประเมินซ้ำเด็กที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบพัฒนาการสงสัยล่าช้า และได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กภายใน ๑ เดือน โดยใช้แบบรายงานฯ ตามข้อ ๒.๑.๒ ของกรมอนามัย ส่งภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

หมายเหตุ : เป้าหมายการคัดกรอง : ตามจำนวนที่หน่วยบริการสังกัดกรมแพทยทหารบก กระทรวงกลาโหมเป็นผู้กำหนด

๒.๒ กรุงเทพมหานคร

บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบดำเนินการ

๒.๒.๑ คัดกรองพัฒนาการเด็กทั่วไป และเด็กกลุ่มเสี่ยงอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒, ๖๐ เดือน ในศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๘ แห่ง และสถานรับเลี้ยงกลางวัน ๑๒ แห่ง ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานครภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๒.๒.๒ รายงานผลการคัดกรองฯ ให้กรมอนามัย ตามกำหนดช่วงอายุเด็กเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ดังตารางที่ ๑ และตามแบบรายงานผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๒.๒.๓ รายงานผลการประเมินซ้ำเด็กที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบพัฒนาการสงสัยล่าช้า และได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กภายใน ๑ เดือน โดยใช้แบบรายงานฯ ตามข้อ ๒.๒.๒ ส่งภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

หมายเหตุ : เป้าหมายการคัดกรอง : ตามจำนวนที่หน่วยบริการสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนด

๒.๓ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า และโรงพยาบาลตำรวจ

บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า และโรงพยาบาลตำรวจ รับผิดชอบดำเนินการ

๒.๓.๑ คัดกรองพัฒนาการเด็กทั่วไป และเด็กกลุ่มเสี่ยง อายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒, ๖๐ เดือน ในหน่วยบริการและ/หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ถ้ามี) ภายใต้พื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๒.๓.๒ รายงานผลการคัดกรองฯ ให้กรมอนามัย ตามกำหนดช่วงอายุเด็กเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ดังตารางที่ ๑ และตามแบบรายงานผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๒.๓.๓ รายงานผลการประเมินซ้ำเด็กที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบพัฒนาการสงสัยล่าช้า และได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กภายใน ๑ เดือน โดยใช้แบบรายงานฯ ตามข้อ ๒.๓.๒ ของกรมอนามัย ส่งภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๒๔.๐๐ น.

หมายเหตุ : เป้าหมายการคัดกรอง : ตามจำนวนที่หน่วยบริการสังกัด โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า และโรงพยาบาลตำรวจ เป็นผู้กำหนด

๒.๔ กระทรวงมหาดไทย

๒.๔.๑ ประชาสัมพันธ์ “รวมพลังส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๑” ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และสนับสนุนการดำเนินการบริการคัดกรองเด็กอายุ ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนสังกัดกระทรวงมหาดไทยทั่วประเทศ

๒.๔.๒ สนับสนุนให้ครูพี่เลี้ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีและใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๒.๔.๓ ครูพี่เลี้ยงจัดทำทะเบียนรายชื่อเด็กที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคัดกรองแล้วพบสงสัยพัฒนาการล่าช้าเพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านที่พบปัญหา และติดตาม ให้เด็กดังกล่าวมารับการตรวจประเมินซ้ำภายใน ๑ เดือน

๒.๕ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒.๕.๑ ประชาสัมพันธ์ “รวมพลังส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๑” ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และสนับสนุนการดำเนินการบริการคัดกรองเด็กอายุ ๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน ในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนทั่วประเทศ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน จำนวน ๘ แห่ง บ้านพักเด็กและครอบครัวที่ดูแลเด็กปฐมวัย

๒.๕.๒ สนับสนุนครูพี่เลี้ยงจัดทำทะเบียนรายชื่อเด็กที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคัดกรองแล้วพบสงสัยพัฒนาการล่าช้า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านที่พบปัญหา และติดตามให้เด็กดังกล่าวมารับการตรวจประเมินซ้ำภายใน ๑ เดือน

๒.๕.๓ ติดตาม กำกับ นำข้อมูลผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นวาระการประชุมในคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัด

๒.๖ กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๖.๑ ประชาสัมพันธ์ “รวมพลังส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๑” ระหว่างวันที่ ๙-๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และสนับสนุนการดำเนินการบริการคัดกรองเด็กในโรงเรียนอนุบาลสังกัด สพฐ กระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ

๒.๖.๒ สนับสนุนให้ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนอนุบาล มีและใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๒.๖.๓ ครูพี่เลี้ยงจัดทำทะเบียนรายชื่อเด็กที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขคัดกรองแล้วพบสงสัยพัฒนาการล่าช้า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านที่พบปัญหา และติดตามให้เด็กดังกล่าวมารับการตรวจประเมินซ้ำภายใน ๑ เดือน

หมายเหตุ

๑. สามารถดาวโหลดไฟล์ DSPM และแบบรายงานผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้ที่ หรือ <https://goo.gl/XZPtNR>

๒. ส่งข้อมูลกลับมาที่ E-mail address : vararat.roong@gmail.com ตามวันที่กำหนดข้างต้น